

Iakttagelser över rödhämplingens, *Erythrina erythrina* (Pall.), häckning.

MAJA NYBERG.

Under våren 1928 företog jag med min far ornitologiska exkursioner i omgivningarna av Kexholm. Bland annat voro vi då även i tillfälle att iakttaga rödhämplingens häckning. I litteraturen finner man denna ganska sparsamt belyst.

Rödhämplingen är som bekant en ostlig fågel. I Sibirien och norra Ryssland förekommer den allmänt, men blir sällsyntare mot väster. I Kexholm tyckes den vara rätt allmän.

Om rödhämplingens boplats säger Eug. Rey att den huvudsakligast bebor fuktiga al- och bokbestånd med riklig underskog, och här särskilt föredrar bäck- och flodstränder. Barrskog och likaså all lövskog utan riklig undervegetation undviker den fullständigt. Detta överensstämmer dock icke med våra iakttagelser. Skogen i Kexholms omgivning, där fågeln ofta hördes och där vi även hittade bon av den, var blandskog, som dock övervägande bestod av gran. I synnerhet fanns det rikligt med smågranar. Marken var stenig och betäckt med mossa. Det var i skogskanten, i synnerhet längs med järnvägsbanken, som den uppehöll sig. Där övergick skogen ställvis i lundartad vegetation. Att den särskilt skulle ha föredragit stranden kunde vi icke finna, men det var nog ingensstädes längre än ca 0,5 km till närmaste vatten. — Tvärtom funno vi flere gånger att den tycktes undvika de fuktigaste ställena, i det att boplatsen nästan alltid var belägen på en torr kulle.

Rey säger om boet, att det helst lägges i en taggig buske på 0,5—2 meters höjd över marken, och att det är risigt, platt, nästan uteslutande av grovare och finare grässtänglar, sällan med fint ris på yttre sidan. Enligt Rey är den yttre diametern 12—16 cm, den inre åter 6—6,5 cm, samt djupet 3 cm. Detta stämmer till en del med våra fynd.

Det första boet (N:o I) vi funno var i en enbuske på 1 meters höjd från marken. Boet var tätt intill stammen. Undre delen av detta bo bestod av ett par cm tjockt lager av ända till 2 dm långa, fina korslagda björkkvistar. Balen var för det mesta av fint strå med litet lav och torr ljung, samt inuti fina rötter och tagel. Yttre diametern var, om man ej medräknar de långt utskjutande björkkvistarna, 8,5 cm, inre 6,2, samt djupet 4 cm.

Det andra boet (II) var i en toppad, mycket tät liten gran på cirka 1 meters höjd i en grenklyka. Här bestod underlaget av risartade Arabisstrån, korslagda liksom björkkvistarna i det föregående. Balen var av torrt strå, samt liksom i det första boet invändigt bolstrad med fina rötter. Yttre diameter 9 cm, inre 6 och djup 3,5 cm.

Det tredje boet (III) var i toppen på en rönn cirka 3,5 m från marken och det fjärde (IV) boet i en stor enrisbuske 2 m från marken.

Det femte boet (V) var i en tät grandunge i en liten gran på 1,5 meters höjd i en grenklyka. Underlaget bestod av fina ung. 15 cm långa grankvistar. Balen var av fint torrt strå invändigt beklädd med skägglav, tagel, hår, trådändor och även fina rötter. Yttre diameter 8,5, inre 6,2 och djup 2,8 cm.

Det sjätte boet (VI) var i en tät 8—10 meters gran på 3 meters höjd, tätt intill stammen. Underlaget var, som hos föregående av grankvistar och grova strån. Balen var av torrt strå och invändigt sparsamt bolstrad med fina rötter. Yttre diameter 9, inre 6 och djup 4 cm.

Häckningstiden funno vi vara medlet av juni. Alla våra bofynd gjordes mellan den 11 och 16 juni. Redan den 8 juni funno vi ett tomt bo (II), som fyra dagar senare var belagt med 4 ägg. Den 12 juni funno vi i No. VI ett ägg, den 16 funnos 5 ägg i boet. Den 11, 15 och 15 juni hittade vi bon med svagt ruvade ägg (resp. I, III, och IV + V). Åtminstone denna sommar sammanföll *Carpodacus* häckningstid med *Sylvia communis* och *S. borins*.

Äggantalet var konstant 5. Grundfärgen på dem var, såsom både av Rey och Kivirikko angivits, djupt himmelsblå. I tjockändan hade alla ägg, mer eller mindre glest, svarta och brunviolettera prickar och streck med någon enstaka ljusare fläck. I en kull voro alla prickar rödbruna. Som en kuriositet må nämnas att i denna kull fanns som femte ägg ett gök ägg. Detta hade betydligt ljusare blå bottenfärg, samt rätt stora oregelbundna mörkare och ljusare brungredelina fläckar, vilka voro betydligt tätare på ena sidan, medan andra sidan blev nästan fläckfri.

När man närmade sig boet flög honan vanligen inte upp förrän man satte handen i boet, och även därefter hoppade hon hela tiden runt omkring, så att man blev i tillfälle att på nära håll väl iakttaga henne. Hanen syntes däremot mycket litet. Man fick ge sig väl till tåls för att få se en liten skymt av det röda bröstet mellan löven, där den satt och visslade i trädtopparna.

Observationer över ruvningstiden, ungarnas vård m. m. voro vi icke i tillfälle att göra, emedan vår vistelse på orten avbröts.

Följande kullar uppmättes:

	19,6	19,3	19,5	19,4	19,4		20,7	21,8	21,0	21,0
I	14,0	14,0	14,4	14,2	13,8	II	14,7	14,9	14,9	14,5
	12,8	20,5	19,9	20,6	21,0	IV	19,6	21,2	20,7	20,5
III	14,5	14,8	14,6	14,8	14,7		14,7	14,4	14,5	14,3

Följande kullar från år 1929 ha även blivit uppmätta:

8. VI (oruv.)	20,0	21,2	20,0	20,2	11. VI (oruv.)	20,1	20,3	19,8	20,6
	14,2	15,4	14,5	14,4		15,5	15,0	15,3	15,2

Huomioita muutamien lintujen tuloajoista Padasjoella 1931.

(Ankunftsdata einiger Zugvögel in Padasjoki 1930.)

Corvus cornix	20. III.	Bucephala clangula	30. IV.
Sturnus vulgaris	3. IV.	Erithacus rubecula	7. V.
Chloris chloris	21. IV.	Colymbus arcticus	9. V.
Alauda arvensis	22. IV.	Anthus trivialis	"
Motacilla alba	23. IV.	Caprimulgus europaeus	12. V.
Fringilla coelebs ♂	"	Iynx torquilla	"
Turdus philomelos	"	Cuculus canorus	13. V.
Fringilla montifringilla	27. IV.	Phylloscopus trochilus	18. V.
Hirundo rustica	"	Motacilla flava	23. V.
(1 yksinäinen k.)		Sylvia borin	31. V.
Numenius arquata	28. IV.	" curruca	5. VI.
Turdus pilaris	"	Grus grus, parv. pohjisp.	22. IV.,
Columba palumbus	29. IV.	24. IV, 27. IV, 29. IV ja 2. V.	

A. Th. Bөөk.

Två fågelböcker.

Knut Hagberg: Fågelvägar, geografiska och litterära. — Norstedt & Söner. 1932. Pris Kr. 5:50.

Vad kan det väl vara som gör denna bok så tilldragande och tilltalande? Kanske det att dess författare är en bildad man. Antalet filosofiedoktorer ökas i oroväckande grad, men de verkligt bildade människorna bliva allt ovanligare, säges August Forel en gång ha yttrat. Knut Hagberg är av allt att döma en av dessa ovanliga och därför hör också den glädje han bereder dem som söka hans sällskap till det ovanligare slaget.